

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
สารบัญแผนที่	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	3
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	12
ประชากรที่ทำการศึกษา	12
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	12
การทดสอบแบบสอบถาม	13
การเก็บรวบรวมข้อมูล	13
การวิเคราะห์ข้อมูล	14
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	15
ข้อมูลพื้นฐานชุมชนกะเหรี่ยงบ้านแม่ลานคำ	15
สภาพการผลิตข้าวไร่ และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตข้าวไร่ของชุมชน	32
รูปแบบการผลิต และการผลิตข้าวไร่ของกะเหรี่ยงบ้านแม่ลานคำ	36
สภาวะการณเปลี่ยนแปลงการผลิตข้าวไร่ของกะเหรี่ยงบ้านแม่ลานคำ	67
การปรับตัวภายใต้ศักยภาพของชุมชน	78
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	91

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	94
ภาคผนวก ข. บันทึกการสังเกตภาคสนาม	102
ประวัติผู้เขียน	114

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	จำนวนประชากรบ้านแม่ลานคำ จำแนกตามเพศและอายุ	24
2	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	26
3	จำนวนแรงงานภายในครัวเรือนที่ใช้ในการทำไร่ข้าวหมุนเวียน	27
4	ระดับการศึกษาของประชากรบ้านแม่ลานคำ	28
5	ระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัวชาวกะเหรี่ยงบ้านแม่ลานคำ	29
6	การทำไร่ข้าวหมุนเวียนและปลูกพืชไร่	39
7	การทำสวนผลไม้ในพื้นที่ไร่เดิม	39
8	การเลี้ยงสัตว์ผสมผสานกับข้าวนาดำและข้าวไร่	39
9	รายได้ภาคเกษตรกรรมของชุมชน	40
10	รายได้นอกภาคเกษตรกรรม	40
11	รายได้เฉลี่ยของกะเหรี่ยงชุมชนบ้านแม่ลานคำ พ.ศ. 2540	41
12	จำนวนพื้นที่ปลูกข้าวไร่ของชุมชนบ้านแม่ลานคำ	42
13	ลักษณะพื้นที่ปลูกข้าวไร่ของชุมชนบ้านแม่ลานคำ	42
14	พืชเศรษฐกิจที่นิยมปลูกของชุมชนบ้านแม่ลานคำ	43
15	การใช้น้ำฝนเพื่อประกอบการเกษตร	52
16	การปลูกข้าวเจ้าภายในไร่หมุนเวียน	52
17	การปลูกข้าวเหนียวภายในไร่หมุนเวียน	52
18	พันธุ์ข้าวไร่ของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงบ้านแม่ลานคำ	53
19	พันธุ์ข้าวที่ปลูกภายในชุมชนบ้านแม่ลานคำ	53
20	การปลูกข้าวไร่โดยใช้พันธุ์ลูกผสม	54
21	ปริมาณผลผลิตข้าวไร่ต่อการดำรงชีพ	54
22	ความพึงพอใจต่อปริมาณผลผลิตข้าวไร่ที่ชุมชนได้รับ	54
23	จำนวนผลผลิตข้าวไร่บ้านแม่ลานคำ ในปี 2540	55
24	หนี้สินของชาวกะเหรี่ยงบ้านแม่ลานคำ	55
25	ชื่อพืชพันธุ์ต่างๆที่ปลูกภายในไร่หมุนเวียนสลับกับข้าวไร่ของชุมชนบ้านแม่ลานคำ	59
26	ข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากโทรทัศน์	59
27	ข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากวิทยุ	59
28	ข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการและโครงการต่างๆ	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
29 ข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากเพื่อนบ้าน	60
30 ข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากชาวเขาเผ่าอื่น	60
31 สารเคมีที่ใช้ในไร่มุขเวียน	60
32 การใช้ที่ดินของชุมชนบ้านแม่ลานคำ (แบ่งตามหย่อมบ้าน)	62
33 พื้นที่ถือครองของกะเหรี่ยงบ้านแม่ลานคำ	63
34 จำนวนพื้นที่ไร่ข้าวหมุนเวียนของชาวกะเหรี่ยงบ้านแม่ลานคำในปัจจุบัน	64
35 จำนวนการใช้แรงงานสัตว์ในการผลิตข้าวไร่	65
36 ปัญหาเกี่ยวกับด้านพื้นที่ทำการเกษตร	71
37 ปัญหาเกี่ยวกับด้านพืช	72
38 ปัญหาเกี่ยวกับโรคแมลงศัตรูพืช	72
39 ปัญหาเกี่ยวกับด้านแหล่งน้ำ	73
40 ปัญหาเกี่ยวกับด้านแรงงาน	73
41 ปัญหาเกี่ยวกับด้านผลผลิตข้าวไร่	73
42 ปัญหาเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน	74
43 ปัญหาเกี่ยวกับเงินทุน	74
44 ปัญหาเกี่ยวกับการเก็บเกี่ยว	79
45 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ย	79
46 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สารเคมี	79

ญ

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 ปิรามิดประชากรบ้านแม่ลานคำ พ.ศ. 2541	25
2 เปรียบเทียบประชากรที่เรียน และไม่เรียนหนังสือบ้านแม่ลานคำ	30

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
1 ลักษณะบ้านแบบดั้งเดิม	21
2 ลักษณะการหมุนเวียนการใช้พื้นที่ในไร่หมุนเวียน	35
3 ปฏิทินการทำการเกษตรของกะเหรี่ยงบ้านแม่ลานคำ ช่วงระยะเวลา 15 ปี ที่ผ่านมา	37
4 ปฏิทินการทำการเกษตรบ้านแม่ลานคำ ปี 2540-2541	38
5 กิจกรรมการปลูกข้าวไร่-ข้าวนาดำของบ้านแม่ลานคำ	51

สารบัญแผนก

แผนที่ที่

1 พื้นที่ศึกษา

หน้า

17

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University